

Általános indokolás

A törvény megalkotását az a felismerés indokolja, hogy a demokratikus újjáépítés folyamatában elengedhetetlen a közvagyonot érintő korábbi visszaélések, jogellenes vagyonkimentések és rendszerszintű vagyonvesztések feltárása. A közvagyon védelme a demokratikus jogállam egyik alapvető intézményi garanciája, ezért olyan szabályozási környezetet kell kialakítani, amely képes hatékonyan megelőzni, feltárni és szankcionálni a közpénzekkel való visszaéléseket.

A szabályozás kiindulópontja, hogy a közvagyon sérülékenysége nem csupán pénzügyi, hanem demokratikus kockázat is. Az elmúlt évtizedekben kialakult, rendszerszintű visszaélések feltárása nélkül nem teremthető meg a közbizalom helyreállításához szükséges átlátható és felelős állami működés. A törvény ezért deklarálja, hogy a múltbeli vagyonvesztések teljes körű feltárása a demokratikus újjáépítés egyik alapköve.

A törvény létrehozza a Nemzeti Vagyonvisszaszerzési és Védelmi Hivatalt (a továbbiakban: Hivatal), amely a közvagyon védelmének új, megerősített intézményi pillére. A Hivatal felállítását az a szükséglet indokolja, hogy a jogellenes vagyongyarapodás, a vagyonmentés és a közvagyon-vesztés elleni fellépés egységes, független és hatékony szervezeti keretek között valósuljon meg.

A Hivatal feladata nem csupán a múltbeli visszaélések feltárása, hanem a jövőbeni jogsértések megelőzése is. A törvény ennek érdekében olyan hatásköröket állapít meg, amelyek biztosítják a közvagyon védelmének következetes és eredményes érvényesítését.

A törvény részletesen meghatározza a Hivatal jogállását, szervezeti felépítését és függetlenségi garanciáit. A szabályozás célja, hogy a Hivatal a közvagyon védelmében végzett tevékenységét politikai befolyástól mentesen, szakmai alapon, a jogállamiság követelményeinek megfelelően lássa el. A függetlenségi garanciák biztosítják, hogy a Hivatal a közérdek védelmében szükséges intézkedéseket megtehesse.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

Részletes indokolás

1. §

Értelmező rendelkezések.

2. §

A szabályozás a Hivatal igazságszolgáltatásban betöltött szerepét és feladatkörét alapvető jelentőséggel deklarálja oly módon, hogy annak központi elemévé a közvagyon védelméhez és visszaszerzéséhez kapcsolódó állami feladatellátást teszi. A szabályozás rögzíti, hogy a Hivatal az igazságszolgáltatás közreműködőjeként, a vonatkozó törvényi rendelkezések keretei között jár el, és feladatát objektív, eljárásjogi eszközökkel támogatott módon gyakorolja.

A szabályozás értelmében a Hivatal feladatellátása kiterjed a közvagyon jogellenes felhasználásának feltárására, ideértve a közvagyon felhasználásával összefüggő visszaélések azonosítását, valamint a közvagyonban vagyoni hátrányt eredményező bűncselekmények felderítését. A szabályozás külön nevesíti a közvagyon-vesztéssel összefüggő vagyonmentési magatartások és a jogellenes vagyongyarapodás feltárását, ezzel is jelezve, hogy a Hivatal tevékenysége a közvagyon sérelmének teljes spektrumára kiterjed.

A szabályozás továbbá rögzíti, hogy a Hivatal jogosult a közvagyon védelméhez szükséges eljárási intézkedések kezdeményezésére. E körben a Hivatal olyan eljárási lépéseket indíthat, amelyek a törvényben szabályozott eljárások, így különösen közigazgatási hatósági és peres eljárások, valamint büntetőeljárások eredményességét, a bizonyítékok biztosítását vagy a közvagyon visszaszerzését szolgálják. A szabályozás célja annak biztosítása, hogy a Hivatal a közvagyon védelmének teljes folyamatában – a felderítéstől az eljárási támogatáson át a vagyon-visszaszerzésig – egységes, koherens és hatékony módon járjon el.

A szabályozás végül kimondja, hogy a Hivatal köteles biztosítani a hatáskörébe tartozó ügyek hatékony lefolytatását. Ez magában foglalja az eljárási cselekmények szakszerű, időszzerű és jogszerű végrehajtását, valamint az igazságszolgáltatás szerveivel való folyamatos és következetes együttműködést.

3. §

A szabályozás meghatározza a Hivatal működésének alapelveit, amelyek a feladatellátás jogszerűségét, pártatlanságát és az alapvető jogok tiszteletben tartását biztosítják. E körben a törvényesség, a függetlenség, az objektivitás, az arányosság és az adatbiztonság követelményei garanciális jelleggel kerülnek rögzítésre.

A szabályozás megköveteli, hogy a Hivatal csak olyan intézkedést alkalmazhat, amely a kitűzött cél eléréséhez elengedhetetlen és azzal arányban áll.

A szabályozás rögzíti az állami és önkormányzati szervek együttműködési kötelezettségét, amely a Hivatal hatékony feladatellátásának intézményi feltételeit teremti meg.

4-6. §

A szabályozás a Hivatal jogállására, költségvetési helyzetére és függetlenségi garanciáira vonatkozó alapvető kereteket rögzíti.

A szabályozás meghatározza a Hivatal központi költségvetési szervi jogállását, székhelyét és hivatalos rövidítését, ezzel biztosítva a szervezeti azonosíthatóságot és a működés formai kereteit. A költségvetési rendelkezések rögzítik, hogy a Hivatal önálló fejezetként jelenik meg a központi költségvetésben, költségvetési javaslatát és beszámolóját maga állítja össze, amelyet a Kormány változtatás nélkül terjeszt az Országgyűlés elé. A szabályozás garanciális elemként kimondja, hogy a Hivatal költségvetése csak a Hivatal hozzájárulásával csökkenthető.

A szabályozás a Hivatal függetlenségének garanciáit rögzíti. Ennek értelmében a Hivatal – vezetői és teljes személyi állománya – feladatellátása során kizárólag jogszabályoknak van alárendelve, más szervtől vagy személytől nem fogadhat el utasítást, és számára feladatot kizárólag törvény írhat elő. A szabályozás kimondja továbbá, hogy a Hivatal tevékenységét minden külső befolyástól mentesen köteles ellátni, és a Hivatal elnöke köteles elhárítani minden olyan befolyásolási kísérletet, amely a független feladatellátást veszélyezteti. A különösen súlyos vagy ismétlődő befolyásolási kísérletekről az elnök az Országgyűlés illetékes bizottságát tájékoztatja.

7-8. §

A szabályozás a Hivatal éves beszámolási kötelezettségének kereteit, tartalmi követelményeit és az Országgyűlés felé fennálló tájékoztatási rendjét rögzíti.

A szabályozás előírja, hogy a Hivatal elnöke minden évben, meghatározott határidőig köteles az előző évi tevékenységről éves beszámolót benyújtani az Országgyűlésnek, ezzel biztosítva a Hivatal működésének parlamenti ellenőrzését és átláthatóságát.

A szabályozás a beszámoló nyilvánosságának követelményét rögzíti, kimondva, hogy az éves beszámolót nyilvános formában kell az Országgyűlés elé terjeszteni, és azt a Hivatal honlapján közzé kell tenni. A szabályozás meghatározza a nyilvános beszámoló minimális tartalmi elemeit.

A szabályozás lehetőséget biztosít arra is, hogy a Hivatal elnöke különösen jelentős, rendszerszintű kockázat esetén az Országgyűlés érintett bizottságait eseti tájékoztatásban részesítse, amely a gyors reagálást és a parlamenti kontroll erősítését szolgáló garanciális elem.

9. §

A szabályozás rögzíti a Hivatal jogalkotási folyamatban való részvételének és szakmai támogatási feladatainak kereteit.

A szabályozás biztosítja a Hivatal működését érintő normák kialakításában való intézményesített közreműködést.

A szabályozás továbbá rögzíti, hogy a Hivatal a hatáskör-gyakorlásával összefüggő tapasztalatain alapuló megállapításaival és javaslataival segíti az Országgyűlést, annak bizottságait, valamint a jogszabály-előkészítő szerveket. E körben a Hivatal különösen a

közhatalon védelmét érintő jogalkotási lehetőségekre tehet javaslatot, amely a szabályozás szakmai megalapozottságát és a közhatalonvédelmi szempontok érvényesülését szolgálja.

10. §

A szabályozás a Hivatal vezetési struktúráját határozza meg, kimondva, hogy a Hivatalt az elnök vezeti, munkáját négy elnökhelyettes segíti. A szabályozás rögzíti, hogy az elnök felelős a Hivatal törvényes, független és hatékony működéséért. Az elnök akadályoztatása vagy jogviszonya megszűnése esetén a feladat- és hatásköröket a szervezeti és működési szabályzatban kijelölt elnökhelyettes gyakorolja. Ez a rendelkezés a vezetői folyamatosság biztosítását szolgálja.

11-17. §

A szabályozás a Hivatal elnökére és elnökhelyetteseire vonatkozó megválasztási, összeférhetetlenségi, jogviszony létesítési és javadalmazási garanciákat rögzíti, amelyek a vezetői függetlenség, szakmai alkalmasság és közbizalom biztosítását szolgálják. A szabályozás meghatározza a jelölés és megválasztás rendjét, a vagyonyilatkozati kötelezettséget, az újraválasztás kizártságát, az eskütételt és a megbízatás kezdetének szabályait. A szabályozás rögzíti továbbá a vezetői tisztségek betöltéséhez szükséges alkalmazási feltételeket, így a végzettséghez és a releváns szakmai gyakorlathoz kötött követelményeket, valamint a politikai és egyéb befolyásoltságot kizáró, hatéves időtartamra visszanyúló összeférhetlenségi szabályokat. A szabályozás a vezetői szakmai pluralizmust és a büntetőeljárás szakértelmet egymást kiegészítő követelményként érvényesíti.

A további három elnökhelyettes kizárólag ügyészségi szolgálati jogviszonyban álló ügyész lehet. E vezetők ügyészi szakértelme különösen a Hivatal nyomozási, nyomozásfelügyeleti, vádemelési és vádképviselési feladatai, valamint az e feladatok saját hatáskörbe vételéről szóló testületi döntések megalapozottságát erősíti.

A szabályozás rendezi a Hivatal közpénzügyi elnökhelyettese megválasztása szabályait.

A szabályozás részletesen rendezi a megbízatás megszűnésének eseteit, a lemondás, az összeférhetetlenség, a felmentés és a megfosztás eljárási rendjét, továbbá meghatározza a vezetők illetményét, juttatásait és pótszabadságát. A szabályozás kimondja a keresőtevékenység korlátozását, a tudományos és szellemi tevékenység feltételeit, valamint a vezetők mentelmi jogának szabályait.

18-25. §

A szabályozás a Hivatal személyi állományára, a közhatalati jogviszony létesítésének feltételeire, valamint a köztisztviselőkre vonatkozó integritási, összeférhetetlenségi és eljárási garanciákra vonatkozó keretszabályokat rögzíti.

A szabályozás meghatározza, hogy a Hivatal személyi állománya a Kút. szerinti közhatalati jogviszonyban álló köztisztviselőkből áll, jogviszonyukra a Kút. rendelkezései – az e törvényben foglalt eltérésekkel – irányadók. A szabályozás rögzíti a pályázati eljárás általános kötelezettségét, annak mellőzési feltételeit, valamint a közhatalati jogviszony létesítéséhez szükséges különös szakmai, integritási és adatbiztonsági követelményeket. A szabályozás

kitér a rendvédelmi és adó- és vámhatósági szolgálati jogviszonyok szünetelésére, továbbá az ügyvédi tevékenység szüneteltetésének kötelezettségére.

A szabályozás részletesen meghatározza a köztisztviselők jogviszonyának tartalmi elemeit, a vagyonyilatkozat-tételi kötelezettséget, az illetményre és juttatásokra vonatkozó garanciákat, valamint az integritási és adatvédelmi kötelezettségeket. A szabályozás rögzíti az összeférhetetlenségi szabályokat, a korábbi közreműködésen alapuló kizárási okokat, valamint a jogviszony megszűnését követő eljárási tilalmakat. A szabályozás kimondja, hogy a Hivatal büntetőeljárási hatáskörében kizárólag ügyészégi szolgálati viszonyban álló beosztott ügyész járhat el, ezzel biztosítva a büntetőeljárási feladatok szakmai és garanciális feltételeit. A szabályozás a bírósági eljárásban történő képviselőhöz előírja jogi szakvizsgát az ágazati szabályozással való koherencia érdekében.

26-29. §

A szabályozás a Hivatal feladat- és jogkör-rendszerének kereteit rögzíti, meghatározva mind a közvagyon védelméhez kapcsolódó vizsgálati, elemzési és értékelési tevékenységeket, mind a büntetőeljárási és vagyonvédelmi feladatok ellátásának alapját. A szabályozás kimondja, hogy a Hivatal feladatai a közvagyon jogellenes felhasználásának feltárására, a vagyoni folyamatok vizsgálatára, más szervek eljárásainak kezdeményezésére, valamint – törvényi felhatalmazás alapján – nyomozási, felügyeleti és irányítási jogkörök gyakorlására terjednek ki. A szabályozás továbbá előírja a rendszerszintű kockázatokra vonatkozó jelentések készítését is.

A szabályozás meghatározza a Hivatal által alkalmazható eszközöket és eljárási formákat, így különösen a közvagyonvédelmi kockázatértékelést, a közvagyonvédelmi vizsgálatot, a büntetőeljárási feladatok ellátását, a közérdekű keresetindítás lehetőségét, valamint a közigazgatási eljárásokhoz kapcsolódó jogkörök gyakorlását. E rendelkezések a Hivatal feladatainak hatékony és jogszerű megvalósítását szolgálják.

A szabályozás rögzíti, hogy a Hivatal feladatköre a közvagyon jogellenes felhasználásával összefüggő ügyek feltárását, a feljelentések és eljáráskezdeményezések megalapozottságának biztosítását, valamint az állami büntetőigény és a vagyon-visszaszerzési igény érvényesítését szolgálja.

30. §

A szabályozás a Hivatal közvagyonvédelmi kockázatértékelési tevékenységének kereteit rögzíti, amely a közvagyon felhasználásához kapcsolódó kockázatok azonosítását és értékelését szolgálja.

A szabályozás rögzíti, hogy a kockázatértékelés célja a közvagyon felhasználásával összefüggő egyedi és rendszerszintű kockázatok feltárása, azok kezelésének vizsgálata, valamint a hiányosságok és lehetséges megoldások azonosítása. A jogalkotó egyértelművé teszi, hogy a kockázatértékelés nem minősül hatósági eljárásnak, jogkövetkezményt nem állapíthat meg, és szankció alkalmazására közvetlen alapot nem képezhet, ugyanakkor eredménye megalapozhatja a Hivatal vizsgálatának megindítását, más szerv eljárásának kezdeményezését vagy rendszerszintű javaslatok megtételét.

A szabályozás garanciális szabályként előírja a kockázatértékelés módszertanának közzétételét, amely biztosítja az eljárás átláthatóságát és az objektív ügy kiválasztás követelményeinek érvényesülését. Ugyanakkor a szabályozás rögzíti, hogy a módszertan nyilvánosságra hozatala nem eredményezheti a Hivatal döntés-előkészítő elemzéseinek, belső iratainak vagy folyamatban lévő vizsgálatok eredményességét veszélyeztető információknak a megismerhetőségét, ezáltal biztosítva a közvagyonvédelmi feladatellátás hatékonyságát és a szükséges titokvédelmi követelmények érvényesülését.

31-45. §

A szabályozás a Hivatal közvagyonvédelmi vizsgálati eljárásának teljes rendszerét határozza meg, rögzítve a vizsgálat megindításának eseteit, a vizsgálható szervezetek körét és a vizsgálat célját. A szabályozás kimondja, hogy a vizsgálat hivatalból vagy bejelentés alapján végezhető, – a bírságolási eljárás kivételével – nem minősül közigazgatási hatósági eljárásnak, és célja a közvagyonvédelmi intézkedések megalapozása.

A szabályozás a közvagyonvédelmi vizsgálat megindításának és lefolytatásának alapvető garanciális kereteit rögzítve előírja, hogy a vizsgálat elrendelése írásban történik, és az elrendelő iratnak tartalmaznia kell a vizsgálat jogalapját, tárgyát, időbeli határait, az érintettek körét és a vizsgálati cselekmények főbb irányait. A rendelkezés biztosítja továbbá, hogy az érintett személy vagy szervezet értesítése – a vizsgálat eredményességének védelme érdekében – mellőzhető legyen, ugyanakkor garanciális szabályként rögzíti, hogy az érintettet az együttműködését igénylő első cselekmény megkezdésekor tájékoztatni kell. Ez a megoldás a vizsgálat hatékonyságát és az érintett eljárási jogainak érvényesülését egyensúlyban tartja.

A szabályozás rögzíti a vizsgálat időbeli korlátait határozza meg annak érdekében, hogy az eljárás ne húzódjon el indokolatlanul, ugyanakkor biztosított legyen a tényállás teljes körű feltárása. A hat hónapos alaphatáridő egy alkalommal, legfeljebb hat hónappal meghosszabbítható, különösen összetett ügyben pedig további hosszabbításra is lehetőség nyílik. A szabályozás előírja, hogy az érintettet a határidő meghosszabbításáról is tájékoztatni kell, kivéve, ha ez a vizsgálat eredményességét veszélyeztetné. A rendelkezések így egyszerre szolgálják a jogbiztonságot és a közvagyon védelméhez fűződő közérdek hatékony érvényesítését.

A szabályozás meghatározza a vizsgálat tárgyi hatályát, amely kiterjed az államháztartás alrendszerére, a közpénzekből gazdálkodó szervezetekre, az állami és önkormányzati tulajdonú gazdálkodó szervezetekre, valamint az európai uniós források felhasználására is. A szabályozás rögzíti, hogy a vizsgálat a kedvezményezett szervezet teljes gazdálkodására kiterjedhet, ha az államháztartásból vagy uniós forrásból támogatásban részesült.

A szabályozás részletesen meghatározza a Hivatal vizsgálati jogosítványait, így az adat- és iratkérés, iratbetekintés, helyszíni vizsgálatot, elektronikus adatmentést, nyilatkozattétel elrendelését, valamint más szervek megkeresésének lehetőségét. A szabályozás rögzíti az arányosság követelményét, az érintett szervek működésének indokolatlan akadályozását kizáró elvet, továbbá a garanciális szabályokat. A vizsgálati cselekménnyel szemben a szabályozás biztosítja a kifogás lehetőségét.

A szabályozás meghatározza a megkeresett szervek együttműködési kötelezettségét, a megtagadás feltételeit, valamint a bírósági jogorvoslat lehetőségét. A szabályozás rendelkezik az együttműködési kötelezettség megszegésének jogkövetkezményeiről, így a természetes és jogi személyekkel szemben kiszabható bírságról, annak mértékéről, ismételhetőségéről és mérlegelési szempontjairól. A szabályozás kimondja, hogy a bírság kiszabása nem mentesít az együttműködési kötelezettség teljesítése alól.

A szabályozás rögzíti, hogy a vizsgálat eredményeként a Hivatal közvagyonvédelmi intézkedést tehet, illetve más szerv eljárását kezdeményezi. A szabályozás meghatározza a büntetőeljárás kapcsolódási pontokat is: ha a vizsgálat során bűncselekmény gyanúja merül fel, a Hivatal – hatáskörétől függően – saját hatáskörben büntetőeljárást indít, vagy feljelentést tesz és kezdeményezi a szükséges vagyonbiztosítási intézkedéseket vagy más eljárási cselekményt. A szabályozás ezzel biztosítja, hogy a közvagyon jogellenes felhasználásával összefüggő ügyek feltárása és a büntetőjogi igények érvényesítése egységes, koherens és hatékony eljárási keretben valósuljon meg.

A saját hatáskörben történő büntetőeljárás megindítása a Hivatal vizsgálati és közbádlói funkciója közötti átfordulás meghatározó döntése. A döntés eredményeként a Hivatal a büntetőeljárásban az ügyészség helyébe lép, és átveszi a nyomozási, nyomozásfelügyeleti, vádemelési és vádképviseleti felelősséget.

A szabályozás rögzíti továbbá, hogy ha egy, a közbeszerzésekről szóló törvény szerinti gazdasági szereplő és a kapcsolt vállalkozása együttes nettó árbevételének legalább hetvenöt százaléka az e törvény hatálybalépését megelőző öt évben közbeszerzési eljárásból vagy koncessziós szerzési eljárásból származik, úgy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal erről szóló tájékoztatására a Hivatal közvagyonvédelmi vizsgálatának van helye. Ha ezen közvagyonvédelmi vizsgálat során a Hivatal olyan adatot ismer meg, amely alapján megalapozottan fennáll a veszélye a közvagyon további sérelmének, a Hivatal a gazdasági szereplő vagy kapcsolt vállalkozása tekintetében elrendeli a magyar állam felügyelete alá vonását.

46. §

A szabályozás célja, hogy a Hivatal számára biztosítsa azt a kezdeményezési jogosultságot, amely lehetővé teszi, hogy a közpénzekkel és az európai uniós forrásokkal kapcsolatos jogsértések vagy szabálytalanságok esetén hatékonyan és gyorsan elindulhasson a megfelelő hatósági eljárás. A szabályozás megerősíti a Hivatal felügyeleti-ellenőrzési szerepét, ugyanakkor tiszteletben tartja a hatáskörrel rendelkező szervek eljárási autonómiáját, hiszen az eljárást továbbra is ők folytatják le. A hivatalbéli eljárás megindításának kötelezettsége biztosítja, hogy a Hivatal felhívása ne maradjon következmények nélkül, és a közpénzek védelme érdekében szükséges eljárások ne húzódnak el. Ez a szabályozás biztosítja, hogy a közpénzek felhasználásával kapcsolatos eljárások lefolytatása ne maradjon el más szervek passzivitása miatt.

A visszautasítás lehetőségének szűk körű meghatározása a Hivatal felhívásának kötelező erejét erősíti. A jogalkotó kizárólag akkor engedi meg a felhívás elutasítását, ha annak teljesítése jogszabálysértést eredményezne, ezzel biztosítva a jogállamiság követelményeit és

a hatóságok törvényes működését. Ez a korlát egyensúlyt teremt a Hivatal kezdeményezési jogköre és a hatáskörrel rendelkező szervek jogszabályi kötöttségei között.

A rendelkezés egyértelművé teszi, hogy a Hivatal – bár nem az eljáró hatóság – az általa kezdeményezett eljárásokban ügyféli jogállással rendelkezik. Ez biztosítja számára azokat az eljárási garanciákat (iratbetekintés, jogorvoslat stb.), amelyek szükségesek ahhoz, hogy a közpénzek védelmével kapcsolatos feladatait hatékonyan és ellenőrizhető módon lássa el. A szabály összhangban áll az általános közigazgatási rendtartás ügyfél-fogalmával és az ügyféli jogállás funkciójával.

47-48. §

A szabályozás a Hivatal alapvető feladatára, a közvagyon védelmével összefüggésben felruhazza a Hivatalt a törvényesség érvényesítése érdekében szükséges jogkörökkel. A szabályozás a Hivatal preventív és támogató szerepét hangsúlyozza, amely nem kizárólag szankcionáló jellegű, hanem a jogkövető magatartás előmozdítására is irányul.

A szabályozás a Hivatal törvényességi fellépésére vonatkozó eljárási szabályok tekintetében az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény IV. Fejezetére utal vissza. Ez a megoldás biztosítja, hogy a Hivatal olyan, már bevált és részletesen szabályozott eljárási keretek között járjon el, amelyek alkalmasak a közérdek védelmére. A szabályozás egyértelművé teszi, hogy az ügyészi eljárási szabályok alkalmazása során a „ügyész” alatt a Hivatal személyi állományának tagját kell érteni, ezzel biztosítva a funkcionális megfeleltetést.

49-52. §

A szabályozás a Hivatal adatmegismerési és adatigénylési jogköreit határozza meg, amelyek a közvagyon felhasználásával összefüggő körülmények feltárását és a szükséges intézkedések előkészítését szolgálják. A szabályozás rögzíti, hogy a Hivatal jogosult adatot, iratot, nyilvántartási adatot és elektronikus adatállományt megismerni, igényelni, összekapcsolni és elemezni, ugyanakkor e jogosultság gyakorlása csak a hatáskör ellátásához szükséges és arányos mértékben történhet.

A szabályozás meghatározza az együttműködésre köteles szervek és személyek körét, amely kiterjed valamennyi állami, önkormányzati, közfeladatot ellátó vagy közpénzt kezelő szervezetre, valamint minden olyan természetes vagy jogi személyre, aki a közvagyon felhasználásával összefüggő releváns adattal rendelkezik. A szabályozás kimondja, hogy az adatszolgáltatási kötelezettség alól nem mentesít az üzleti, bank-, adótitok vagy más törvényben védett titok fennállása, amennyiben az adat megismerése a Hivatal feladatellátásához szükséges.

A szabályozás részletesen rögzíti az adatszolgáltatás rendjét, így a megkeresés kötelező tartalmi elemeit, a teljesítési határidőket, a határidő-hosszabbítás feltételeit és az adatok átadásának technikai követelményeit. A szabályozás biztosítja a Hivatal iratbetekintési jogát, a másolatkészítés lehetőségét, valamint az eredeti irat átvételének garanciális feltételeit. A szabályozás meghatározza az elektronikus rendszerekhez való hozzáférés szabályait, a naplózási és adatbiztonsági követelményeket, valamint az adatkapcsolatok kialakításának

feltételeit, ezzel biztosítva a Hivatal feladatellátásához szükséges adatok jogszerű, célhoz kötött és ellenőrizhető kezelését.

53-55. §

A szabályozás a Hivatal védett adatok kezelésére vonatkozó garanciális kereteit rögzíti, meghatározva az adatkezelés célhoz kötött, szükséges és arányos módját. A szabályozás kimondja, hogy a Hivatal a feladatellátásához szükséges mértékben kezelhet személyes, különleges, bünygyi és más törvényben védett adatot, amelyhez kizárólag olyan személyi állományi tag férhet hozzá, aki a jogszabályi és biztonsági feltételeknek megfelel. A szabályozás előírja a védett adatok elkülönített, jogosultsághoz kötött és naplózott kezelését, valamint a továbbítás szigorú feltételeit, amelyek kizárólag a Hivatal feladatköréhez kapcsolódó eljárásokhoz vagy más szerv jogszerű eljárásának kezdeményezéséhez kapcsolódhatnak.

A szabályozás rögzíti a Hivatal személyi állományának titoktartási kötelezettségét, amely szerint a tudomásukra jutott adat kizárólag a feladat- és hatáskör gyakorlására használható fel. A szabályozás kizárja a nyilvánosság tájékoztatását minden olyan adat tekintetében, amely folyamatban lévő vizsgálatot, büntetőeljárást vagy más védett adatot érintene. A szabályozás lehetővé teszi az adatok továbbítását más hatáskörrel rendelkező szerv részére, ha az jogsértés, szabálytalanság vagy büntetőeljárási relevancia miatt szükséges.

56. §

Hatályba léptető rendelkezések.

57. §

Átmeneti rendelkezések, amelyek biztosítják a Hivatal felállítását.

58. §

Az Alaptörvény sarkalatosságra vonatkozó követelményének való megfelelés.

59. §

A jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadandó házszabályi rendelkezésnek minősülő rendelkezések meghatározása.

60-119. §, 136-155. §, 1-4. melléklet

A javaslat elvégzi mindazon törvénymódosításokat, amelyek a Hivatal mint önálló alkotmányos szerv működéséhez elengedhetetlenül szükségesek.

A módosítások érintik a Hivatal hatásköréhez kapcsolódó ágazati törvények módosítását is.

120-135. §

Az igazságszolgáltatás, azon belül különösen a büntetőeljárás kezdeti szakaszainak teljes körű, időszerű és hatékony lefolytatása meghatározó jelentőséggel bír a közhatalom gyakorlásával, valamint a közvagyon kezelésével összefüggésben elkövetett bűncselekmények felderítése és üldözése szempontjából. E bűncselekmények jelentős része összetett, szervezeten elkövetett, rejtett pénzügyi műveletekkel, közvetett tulajdonosi

struktúrákkal, gazdasági társaságok felhasználásával, közbeszerzési vagy támogatási rendszerek érintettségével, illetve adott esetben határon átnyúló vagyonelemekkel függhet össze. Ezért a hatékony fellépés nem kizárólag a klasszikus büntetőeljárási eszközök időszerű alkalmazását, hanem a pénzügyi információk célzott hasznosítását, a párhuzamos pénzügyi nyomozások lefolytatását, a tényleges tulajdonosi információk feltárását, valamint a bűnügyi vagyon korai azonosítását, biztosítását és visszaszerzését is megköveteli. E körben nemcsak a nyomozás, hanem – amennyiben annak törvényi feltételei fennállnak – az előkészítő eljárás lefolytatása is kiemelt szerepet tölt be. Ezen eljárási szakaszok eredményessége alapvetően befolyásolja, hogy sor kerülhet-e az elkövetők büntetőjogi felelősségre vonására, továbbá arra, hogy a bűncselekményből származó vagy azzal összefüggő vagyon felkutatása, biztosítása és visszaszerzése ténylegesen megtörténjen.

A jelen módosítás új szintre emeli a közhatalom gyakorlásával és a közvagyon kezelésével kapcsolatos bűncselekmények elleni fellépést. A szabályozás célja egy olyan, e feladatokra kifejezetten felkészített szerv büntetőeljárási szerepének kialakítása, amely meghatározott ügyekben az ügyészség egyes feladatait és jogköreit átvéve képes beavatkozni az eljárás menetébe. A módosítás mögött álló jogpolitikai cél összhangban áll a nemzetközi értékelési rendszerek elvárásaival és azok kockázatalapú megközelítés követelményével: azokban az ügyekben indokolt különös szakosodással és megerősített intézményi jogosítványokkal fellépni, amelyek a közhatalom integritását, a közpénzek védelmét, az Európai Unió vagy a nemzeti költségvetés pénzügyi érdekeit, illetve a pénzmosás, korrupció vagy szervezett bűnözés elleni fellépés tényleges eredményességét kiemelten érintik.